

NUTARIMO
„DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2002 M. KOVO 27 D. NUTARIMO NR. 405 „DĖL VAIKO GLOBOS
ORGANIZAVIMO NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO

DERINIMO PAŽYMA

Institucijos pavadinimas, asmuo, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Argumentai
Lietuvos Savivaldybių asociacija 2023-03-23 Nr. (15)-SD-207	<p>1. Savivaldybės atkreipia dėmesį, kad ankstesniuose derinimuose teiktuose socialinės srities teisės aktų projektuose dažniausiai buvo numatyta galimybė merui spręsti pavestus klausimus pačiam arba įgalioti savivaldybės administracijos direktorių ar kitą administracijos valstybės tarnautoją. Pažymime, kad derinamame projekte būtina įvertinti numatytų darbų apimtį, vykdymo terminus ir keičiant subjektą iš savivaldybės administracijos direktoriaus į savivaldybės merą, turintį teisę priimti sprendimus dėl vaiko laikinojo globėjo (rūpintojo) atleidimo ar nušalinimo nuo pareigų, vaiko laikinosios globos (rūpybos) nustatymo ir laikinojo globėjo (rūpintojo) paskyrimo, numatyti galimybę savivaldybės merui įgalioti viešojo administravimo subjektą atlikti šiame teisės akte numatytus veiksmus.</p> <p>Atkreipiame dėmesį, kad vaikų laikinosios globos/rūpybos klausimais merui suteikti įgaliojimus kitam asmeniui CK neaptarta, nors nustatant vaikų laikinąją priežiūrą tokia teisė Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo pakeitime numatyta.</p> <p>Suteikiant merui teisę įgalioti viešojo administravimo subjektą priimti sprendimus dėl vaikų laikinosios priežiūros tėvų ar kitų įstatyminių atstovų prašymu nurodyta, jog toks laikinosios priežiūros nustatymas nėra susijęs su galimais vaiko teisių pažeidimais. Atkreipiame dėmesį, kad merui nustatant vaikų laikinąją globą/rūpybą, pačios savivaldybės vaiko teisių pažeidimų nevertina ir nefiksuoja – visus šiuos duomenis surenka, teismo leidimą gauna bei nurodymą dėl vaikų laikinosios globos/rūpybos nustatymo savivaldybėms pateikia Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos teritoriniai skyriai. Savivaldybės, vadovaudamosi pateiktais duomenimis, įformina patį</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija (toliau – Ministerija) atkreipia dėmesį, kad Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 3.210, 3.241, 3.246, 3.250, 3.260, 3.262, 3.264 ir 3.266 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas su suinteresuotomis institucijomis buvo derintas du kartus: 2022-11-24 (TAP 22-15909) bei 2023-01-20 (22-15909(2)). Pažymėtina, jog abiem atvejais, buvo siūloma pakeisti subjektą (iš savivaldybės administracijos direktoriaus į savivaldybės merą), turintį teisę priimti sprendimus dėl vaiko laikinojo globėjo (rūpintojo) atleidimo ar nušalinimo nuo pareigų, vaiko laikinosios globos (rūpybos) nustatymo ir laikinojo globėjo (rūpintojo) paskyrimo, taip pat įtraukti merą kaip subjektą dalyvaujantį vaiko globos (rūpybos) organizavime, nenumatant alternatyvos šią funkciją perduoti kitam subjektui, tačiau šiuo aspektu pastabų gauta nebuvo.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, jog projektui pateiktoje pastaboje gretinami du labai skirtingi institutai, sukeliantys visiškai skirtingas teisinės pasekmes. Vaiko laikinosios globos (rūpybos) atveju vaiko atstovavimo teisę pilna apimtimi įgyja paskirtas vaiko globėjas (rūpintojas), o priimtas sprendimas yra pagrindinis šią teisę įrodantis dokumentas, kuris turi gana svarią juridinę galią atliekant bet kokius su vaiku susijusius veiksmus ar priimant sprendimus (pvz. teisė į išmokas ir pan.), todėl labai svarbu, kad visos Lietuvos mastu vyrautų vieninga praktika ir sprendimas nustatyti vaikui laikinąją globą (rūpybą) būtų įforminamas tokiu pačiu dokumentu. Tuo tarpu vaiko laikinoji priežiūra tėvų ar kitų vaiko atstovų pagal įstatymą prašymu, yra labai formali procedūra ir nesukurianti jokių teisinių santykių tarp vaiko ir jį tam tikrą laiką prižiūrinčio asmens, todėl jos įforminimas</p>

<p>laikinosios globos/rūpybos nustatymo faktą. Todėl nėra tikslinga išskirti vaikų atžvilgiu priimamų laikinosios globos/rūpybos bei laikinosios priežiūros tėvų ar kitų įstatyminių atstovų prašymu klausimų sprendimą, vienus paskiriant tik mero kompetencijai, o kitus ne.</p> <p>Informuojame, kad pvz. Kauno miesto savivaldybės administracijoje 2022 m. rugsėjo-gruodžio mėn. buvo priimta daugiau nei 415 minėtų įsakymų, 2023 m. sausio – kovo mėn. daugiau nei 160 savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymų, susijusių su vaikų laikinosios globos/rūpybos ar vaiko laikinosios priežiūros tėvų prašymu nustatymo, pakeitimo ar pripažinimo netekusiais galios. Atkreipiame dėmesį, kad šie teisės aktai turi būti priimti ne ilgiau kaip per 3 darbo dienas. Taigi, merams pavedamų klausimų, susijusių su vaikų globa/rūpyba, apimtis bus labai didelė, ypač tai aktualu miestų savivaldybėms, todėl manome, kad merai neturės galimybių šiuos klausimus tinkamai spręsti. Todėl siūlome, kad Civilinio kodekso pakeitimais merui būtų suteikta teisė įgalioti viešojo administravimo subjektą priimti sprendimus dėl vaikų laikinosios globos/priežiūros. Toks sprendimas palengvintų administracinę naštą mero pareigybei, tačiau užtikrintų geriausius nepilnamečių vaikų interesus, operatyviai ir savalaikiai išsprendžiant nepilnamečių laikinosios globos/rūpybos klausimus.</p> <p>Siūlome tokią Civilinio kodekso 3.246 straipsnio formuluotę:</p> <p>Pakeisti 3.246 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:</p> <p>„3. Globėjas ar rūpintojas gali būti atleidžiamas ar nušalinamas nuo pareigų teismo nutartimi, išskyrus atvejus, kai nustatyta vaiko laikinoji globa ar rūpyba. Šiais atvejais globėjas ar rūpintojas gali būti atleidžiamas ar nušalinamas nuo pareigų savivaldybės administracijos direktoriaus mero ar jo įgalioto viešojo administravimo subjekto sprendimu, gavus valstybinės vaiko teisių apsaugos institucijos teikimą.</p> <p>Siūloma Civilinio kodekso 3.262 straipsnio formuluotė:</p> <p>„Vaiko laikinoji globa (rūpyba) nustatoma per tris darbo dienas nuo šio kodekso 3.250 straipsnio 3 dalyje nurodyto valstybinės vaiko teisių apsaugos institucijos nurodymo įregistravimo savivaldybės administracijoje dienos savivaldybės administracijos direktoriaus mero ar jo įgalioto viešojo administravimo subjekto sprendimu.“</p>	<p>nėra toks reikšmingas, todėl nustatytos ir lankstesnės sąlygos.</p> <p>Pažymėtina, kad Socialinės paramos informacinės sistemos 2023-03-23 duomenimis, Kauno miesto savivaldybėje per laikotarpį nuo 2023-01-01 iki 2023-03-23 iš viso buvo priimtas 31 sprendimas nustatyti vaikui laikinąją globą (rūpybą), o per laikotarpį nuo 2022-09-01 iki 2022-12-31 – 59 sprendimai. Taigi akivaizdų, kad didžiąją sprendimų dalį sudaro ne vaiko laikinosios globos (rūpybos) nustatymo atvejai, o sprendimai dėl vaiko laikinosios priežiūros tėvų ar kitų vaiko atstovų pagal įstatymą prašymu nustatymo, todėl Ministerijos manymu, toks funkcijų paskirstymas teisiniame reguliavime, kai siekiant savivaldybės merui nesukelti perteklinės administracinės naštos, suteikta teisė įgalioti kitą subjektą priimti sprendimus dėl vaiko laikinosios priežiūros tėvų ar kitų vaiko atstovų pagal įstatymą prašymu nustatymo, yra ir gana proporcingas, ir objektyvus.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta aukščiau, bei į tai, kad Lietuvos Savivaldybių asociacijos išvadoje siūloma keisti ne pateiktą derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. kovo 27 d. nutarimo Nr. 405 „Dėl Vaiko globos organizavimo nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą, o kitą teisės aktą, Ministerija nemato galimybės atsižvelgti į išdėstytą siūlymą.</p>
--	--